

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un őr sir őr garmond: odată 7 cr., a dóua óră 6 cr., a treia óră 5 cr., și de fie care publicățiune timbru de 30 cr.

Tot őr ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii»

în
Blași őr.

Anul őr III.

Blași őr 28 Octobre 1893.

Num őrul őr 43.

Rom őrni și guvernul őr.

În vorbirea s'a rostită cu ocașiunea discusiunii urmate în camera deputăților din Pesta asupra discursurilor regesci dela Boros őr-Őebeș őr ministrul őr interne Hieronymi n'a recunoscut őr numai o mare parte a gravaminelor rom őrnesci, ci a și promis őr, c őr va lua m őrsuri positive pentru delăturarea acelor őr gravamine.

M őrsurile positive, a c őror őr aplicare a promis őr domnul őr ministru dela departamentul intern őr sunt őr următóarele: aplicarea tinerilor rom őrni în funcțiuni, ajutorarea bisericelor őr și școlelor őr rom őrnesci și îmbunătătirea administrației.

Alud őrnd őr la promisiunile acestea positive ale domnului Hieronymi am őr đis őr la închiarea articolului nostru din num őrul őr trecut őr, c őr noi acestor őr promisiuni nu le atribuim őr nici o valóre.

Nu, pentru c őr din capul őr locului trebuie s'ó spunem őr, c őr m őrsurile positive ale dlui Hieronymi nu desl őrg őr cestiunea rom őră.

Nu, pentru c őr dl őr Hieronymi nu póte să pun őr în prax őr nici m őrcar őr m őrsurile acelea positive, ce ni-le promite.

M őrsurile positive ale dlui Hieronymi nu desl őrg őr cestiunea rom őră.

Cestiunea rom őră pentru Rom őrni nu este o cestiune de p őrne. Dl őr Hieronymi este sedus őr, dac őr crede, c őr prin împ őrțirea de c őrteva oficii și de c őrteva mi őr va mulțami pe Rom őrni.

Rom őrni nu se lupt őr nici m őrcar őr pentru egala îndreptătire ca cetățeni individuali ai statului, ci pentru egala îndreptătire ca naționalitate. P őră c őrnd őr Rom őrnilor őr nu se va da dreptul őr de a tr őr și de a se desvolta ca Rom őrni, p őră atunci va esista și cestiunea rom őrăscă. Și ori ce m őrsuri, fie negative, fie positive, cari nu se ieau în direcțiunea ac őrta, sunt őr cu totul őr z őrarnice.

Dar să admitem őr tocmai, c őr m őrsurile dlui Hieronymi ar put őr să deslege cestiunea rom őrăscă. Și pentru casul őr acesta đicem őr, c őr m őrsurile promise sunt őr z őrarnice, de vreme ce dl őr Hieronymi nu le póte pune în prax őr.

Nu avem őr de g őrnd őr, să tragem őr la îndóel őr intențiunile cele bune ale dlui ministru de interne. Întreb őrăm őr numai: Potu-se aplica în funcții tineri rom őrni, f őră a se l őrsa la o parte un őr num őr cor őrspund őrori őr de tineri magiari ori magiarisati? Crede dl őr Hieronymi, c őr ar put őr să r őrman őr la c őrma un őr guvern őr, care ar voi să dea Rom őrnilor őr o participare proporționată în oficiile publice?

Greșala ireparabil őr e tocmai aci. Magiarii în esploatarea situațiunii politice favorabile, ce li-s'a creat őr prin dualism őr, au mers őr p őră acolo, de unde nu este rentórcere. Încrederea nebun őr i-a orbit őr, și num őrul proletarilor őr inteligenți a crescut őr așa de însp őrimint őrori őr, înc őr guvernul őr nu mai e în stare a- őr c őrpetui. Între asemenea im-

prejur őrri cuget őr dl őr Hieronymi a da aplicație și tinerilor rom őrni?

Încolo despre asta a trebuit őr să se conving őr și dl őr Hieronymi, și înc őr scurt őr dup őr vorbirea sa.

Se vede, c őr sp őrma și totodat őr terorismul őr șovinistilor őr a fost őr at őrțit de mare, înc őr guvernul őr de aci încolo va voi a se preface într'ó întreprindere pentru aședarea sa őr ajutorarea tinerilor őr și preoților rom őrni. Ajutorati și aședati vor őr fi numai aceia, cari se vor őr identifica deplin őr cu idea de stat őr magiar őr în înțelesul Magiariilor őr și dup őr cum Magiarii vor őr să o realizeze. Așa a spus őr dl őr Wekerle din cuvint őr în cuvint őr. Și — bene notandum — acela-și partid őr liberal őr, care a aprobat őr enunț őrriile dlui Hieronymi, a aprobat őr și declar őrriile domnului Wekerle.

Despre realizarea promisiunilor őr făcute de dl őr Hieronymi nu póte fi dec őr vorba. Ele nici nu cuprind őr o soluțiune a cestiunii rom őrăne, dar nici realisa nu se pot őr.

Care este dec őr relațiunea dintre Rom őrni și guvern őr?

R őrspunsul őr e: c őr guvernul őr nici nu cunósc őr cestiunea ro-

Feuilleton.

Cum m'a pețit őr v őrul őr meu.

El őr avea o traist őr plin őr de minciuni. Odat őr a scos őr dintr'nsa următórea impresie de c őrătorie.

„C őrnd őr mergeam la b őr la Carlsbad, őr așa a început őr, am preferit őr trenul őr de persóne, sc őr, acesta mai înt őriu e mai lefin őr, a dóua e mai bogat őr în scene variate și a treia rabđi mai puțin őr c őrldur őr.”

„Cea dint őrii e adev őrată, a dóua c őrte odat őr, a treia de loc őr.” am đis őr num őrnd őr și e őr pe degete întocmai ca și el őr.

„Și de ce nu?”

„Cu trenul őr accelerat őr rabđi mai puțin őr, pentru c őr ajung őr mai repede la ținta c őrătoriei și așa petreci mai scurt őr vreme în vagon őr.”

„Și totuși am drept őr.”

„Ba n' őr!”

„O, m őr rog őr de iertare, c őr nu m őr pricepu nici at őrta la omenie, ca să nu contradic őr unei domnișóre. S őr-ți spun őr dar, de ce am e őr de ast őrdat őr dreptate. Cu banii, ce l- őrși cruța dela biletul őr pentru trenul őr

accelerat őr, pot őr lua la fiesce care gar őr mai principal őr c őrte o bere.”

„S őr-ți fie de bine. Și apoi?”

Și și-a început őr povestea.

„M'am oprit őr pe o őr în O., de m őr-am cercetat őr pe un őr priet őr. C őrnd őr am ajuns őr őrăși înaintea garei, tr őrsura mea trebui să se feresc őr din cale, ca să fac őr loc őr altei tr őrsuri, care aducea pe un őr c őrpitan őr și o mulțime de pachete. Vizitiul őr meu îl salut őr închin őrndu-se cu respect őr.

„Cine e?” l'am întrebat őr.

„C őrpitanul őr H. Am slujit őr sub el őr. Cel őr mai aspr őr și mai r őr dintre toți. Șapte piei lea de pe ficiori.”

Înc őr înainte de ce s' őr ar fi oprit őr tr őrsura, c őrpitanul őr strig őr cu voce puternic őr:

„Expres őr! Unul őr, doi, trei! Îndat őr să luați povara!”

Din întâmplare c őrđu jos őr de pe capr őr un őr cuf őr de pele galbin őr l őrșepenit őr în cercuri de metal őr. Vina o purta un őr expres őr.

„Magariule! Ce? N' őr ochi?” s'a r őrstit őr c őrtr őr el őr c őrpitanul őr. Car őr-te de aci! Un őr om őr mai cumin őrte imi trebuiește. Care vine?”

Se apropi őr alt őr expres őr. Îșt puse mai înt őriu pipa jos őr pe p őrmint őr, apoi început őr cu mult őr grije, să dea jos őr l őrđi, cutii, manta, sabie.

C őrpitanul őr r őrzimat őr pe bastonul őr în urm őrria cu atențiune. Pe urm őr a plăt őr vizitiului. C őrțu de mult őr impunea acest őr om őr, am v őrđut őr și de acolo, c őr deși vizitiul din O. sunt őr vestiți de obraznici, acesta totuși n'a cutezat őr să numere banii înaintea c őrpitanului, ci după ce a mulțamit őr cu plec őrciune, a plesnit őr din sbici őr și a pornit őr tr őrsura.

Dup őr acestea c őrpitanul őr s'a dus őr la cass őr. În drum őr a mai împins őr bruscu trei ori patru ómeni, cari nu aveau voce să-i fac őr loc őr. Și-a luat őr un őr bilet őr de clasa prim őr. De aci în restaurant őr.

„Aduceți silvori őr și chifle próspețe, dar nu murd őrri ca în r őrndul őr trecut őr, c őr vi-le da őr pe ferest őr afar őr.”

Cheln őrrul őr l-a servit őr într'ó clip őr și aștepta acum critica. De bun őr sam őr trebuia să fie favorabil őr, c őr c őrpitanul őr consuma și t őrcea.

A sunat őr întâia óră. C őrpitanul őr a ieșit őr pe peron őr, f őră să mai bage în sam őr închin őrciunile servitorilor őr. Se vede, c őr

mână, nici nu voesce și nici nu poate a o rezolva.

Spre ilustrarea acestui adevăr vom cita aci câte o enunțiere a ministrului de interne și a dlui Wekerle.

Dlul Hieronymi a discutat privitor la politica, ce este a se observa față de Români: „Acelora însă, cari așteptă exasperați rezolvarea cestiunii, le dicu, să țiea în considerare, că până la 1848 nu s'a făcutu nimic în această direcțiune. Epoca, ce a urmatu după aceea, nu a avut tendința de a împăca naționalitățile nemagiare cu Magiarii și de a deștepta simpatii între ele. Dela 1867 încôce ne-amu încredut în aceea, că societatea, că instituțiunile liberale sunt destul de puternice spre a alipi naționalitățile de noi. Dacă dorim o îmbunătățire, celū dintăi pasu e, să mărturisim, că ne-amu înșelat în această privință“

Acum să-lu ascultăm pe dlul președinte al cabinetului. Eță din cuvintu în cuvintu: „Privitor la principiile fundamentale și la direcția politice a acesteia (de naționalități, Red.) au fostu de acord până în prezentu nu numai guvernele premergătoare, dar și camera întregă. Principiul fundamental și direcțiunea politice a acesteia nu s'a schimbatu; după împrejurările schimbate, s'au schimbatu și mijlocele, și noi păstrându principiile fundamentale și direcțiunea de până aci, voim numai să aplicăm mijloce noue, până acum nefolosite.“

Eță unitatea vederilor politice ale membrilor cabinetului. Ministrul președinte proclamă păstrarea principiilor și direcțiunii aceleia, a căroru părăsire ministrul de interne o declară de primul pasu pentru rezolvarea cestiunii de naționalități.

În fața acestei nemaipomenite di-

versității de vederi, ce domnesce privitor la direcțiunea, care este a se observa în rezolvarea cestiunii celei mai grave, între doi membri singuri competenți ai unui și aceluiași cabinetu, nu este oare deplină îndreptățită afirmarea noastră, că guvernul actualu nici nu cunoșce, nici nu voesce și nici nu poate să deslege cestiunea română?

Cum rămâne dar cestiunea română după desbaterile din camera ungară?

Față de trecutu e unu progresu în faptul, că cestiunea a fostu recunoscută de cea mai mare însemnătate și că s'a concesu esistența și realitatea unei mare părți din gravaminele noastre.

Față de viitoru amu rămasu, cum amu mai fostu.

Prospectu de o întorcere a lucrurilor spre mai bine nu este.

Și nu va fi, până cându în fruntea țerei voru sta nisce omeni lipsiți și de mintea și de inima adevăraților bărbați de stat!

Ungaria statū de dreptū. — Venindū la departementulū justiției, dlul ministru Szilágyi a promisū, că se va nisui a face din Ungaria unū statū de dreptū.

Ca să se vadă, cum își implinesce guvernulū, alū cărui membru e dlul Szilágyi, promisiunea acēta, vomu cita aci o enunțare a șefului de cabinetu, a dlui Wekerle.

Domnulū Wekerle apărându-se împotriva imputării, ce i-se făcu în parlamentu, că guvernulū nu e destul de energicu față de agitatorii români, s'a lăudatū dicēndū, că încă sub nici unu guvernū n'au fostu pedepsiți atăția agitatori, ca sub guvernulū actualū.

Ce însumnă declarația asta?

Că nu dreptatea a dusu în temniță pe condamnații nostri, ci „energia“ domnilorū dela guvernū.

Dacă n'ar fi așa, cum ar putē ministrulū să se laude cu numărulū măritū alū întemnițarilorū? Dacă justiția a lucratū numai din îndemnulū său propriū și numai după spiritulū legilorū, cum de verdictele ei și-le însușesce guvernulū ca meritū? Meritulū

unei fapte flū poți ave numai atunci, dacă ești autorulū faptei aceleia. Cândū deci ministrulū-președinte Wekerle se laudă cu numărulū verdictelorū condamnatore aduse dela venirea sa la cărmă, atunci mărturisesce totodată, că elū cu guvernulū său este auctorulū principalū alū verdictelorū numite.

Acum suntemū lămuriți și scimū, ce a înțelesū domnulū Szilágyi sub numirea „Statū de dreptū“.

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Precum s'a amintitū în unulū din numerii precedenți ai „Unirii“, diarulū „Pesti Napló“ a adusū scirea, că cu privire la proiectulū de lege despre căsătoria civilă s'ar fi făcutu unū compromisū între guvernū și primatele Vaszary. Alte foii de ale nōsre au luatū cuvintele lui „P. N.“ de bani buni. Noi însă scimū, că biserica catolică nu trafică cu dogme, și de aceea ne-amū și esprimatū, că nu credemū lui „P. N.“ Acum vine fōea semioficioasă „Pol. Corr.“ și desminte acea scire scriindū, că proiectulū guvernulū referitorū la căsătoria civilă obligatōre se află încă totū înaintea Maiestății Sale nemodificatū. Contra proiectulū prezentatū de guvernū cardinalulū Vaszary și cardinalulū Schlauch, episcopulū latinū de Oradea-mare, au înaintatū Monarchului câte unū memorandumū. Memorandele aceste se află acum la ministrulū de justiție, ca să-și facă observațiunile sale la ele. Deci de compromisū nu-i nici vorbă, ci informațiunile, ce le dau Corōnei cei doi cardinali prin memorandumele lorū, au să se considere ca informațiuni private pentru Maiestatea Sa. Până ce Regele se va pronunța definitivū asupra proiectulū prezentatū de guvernū vorū mai trece câteva săptămāni.

În comisiunea finanțiară a dietei deputatulū Kovács Albert a rugatū pe ministrulū Csáky, ca pentru unguirū gr. catolicū și gr. orientali să înființeze episcopate magiare cu cultū dumnezeescū magiarū și liturgie magiară. Dorința

umbla desu pe aci. S'a dusū apoi la conductorū. Ce-i va fi spusū, nu sciu.

„Unū singurū cupeu de clasa primă este, domnule căpitanu. Singurū puteți fi numai la casū, dacă nu vorū mai fi și alți călători de clasa primă.“

„Sărăcie lucie, murdărie,“ mumura asprulū militarū.

Conductorulū făcu din umeri și deschise ușa cupeului, în care eū intrāl numai decātu. Căpitanulū intrā în urma mea, aruncându-mi o privire, care numai pretinōsă nu era. Dar îndată își întōrse privirea érāși spre expresii, cari viniaū cu două cufere și cu două cutii.“

„Grijiti, să nu loviți cuferele! Să nu mișcați cutiile.“

Expresii le-au urcatū cu multū respectū. Căpitanulū le-a aședatū apoi cu multă băgare de samă. Și-a lipitū apoi urechea de o cutie și asculta. După aceea érā mī-a îndreptatū o privire drăgălașă.

„Acum se prinde de mine,“ gândiam.

Mē uitam pe ferēstră și numărām clipele, ce le va putē tăcē tovarēșulū meū de călătorie.

Trenulū a pornitū. Preste câteva minute eramū sub tunelū.

„Asta totuși e prea multū, ca în tunelū să nu aprindă lampa.“

Abia și-a scăpatū vorba din gură, cândū ne și salutā lumina.

„Într'adevărū e prea multū,“ i-am răspunsū, ca să dicu și eū ceva.

Pe câtū îmi este cu puțință, eū cultivezū totdeuna relații bune între militari și civili.

La răspunsulū meū căpitanulū mē privi dreptū în ochi, ca să ghicēscă, nu cumva vorbele mele au altū înțelesū, căci deja trecuserām prin tunelū, și lampa arđindă pārea comică, cândū eramū încunjurați de lumina zilei.

A deschisū apoi una din cutii. Era într'insa o colvie cu o pāsēruică grațiosă canarică.

Er eū luāl o țigară. Voiam să o aprindū.

„Ce? Vrei să fumezi?“ mē întrebă căpitanulū.

„Credū, că suntū în dreptulū meū. Acestū cupeu este cu fumare liberă. Eță poțimū, acēta o dovedescū ținētoarele de cenuse. Dacă însă acēta te supēră, domnule căpitanū, te rogū, să mī-o spunī, și eū abdicū bucurosū.“

„Mē supēră,“ îmi răspunsē scurtū. Eū cam atinsū am pusū țigara la o parte, dar numai pentru că pe cum țī-am spusū, vreu să cultivū buna relație între militari și civili.

Se vede, că i-a plesnitū în minte gândulū, că nu-mi va putē impune, dacă eū îmi voiū face despre elū idea nebărbătēscă, că elū căpitanū fiindū nu fumezā.

„Altfelū suntū fumătorū,“ îmi dīse.

„Așa? Atunci pōte suferi de durere de ochi și de aceea te genēzā fumulū.“

„De unde? Nu mē dorū. Dar nu potū să suferū fumulū atunci, cândū eū nu fumezū.“

Acestū răspunsū bādăranū m'a atinsū și mai multū. Dar paciință, dacă vrei să cultivezi buna relație. . . .

„Și de ce nu fumezi? Dōră într'adinsū țī-ai interđis'ō cu unū scopū oare care?“

Căpitanulū tăcu unū momentū, apoi începū fără de veste: „Călătorescū la Carsbad. Nevasta mea e acolo, face băi. Ea nu pōte să suferē fumulū de țigară. Acum suntū două zile, de cândū mē ferescū de tăbacū.“

Uriășulū durū și aspru acum s'a făcutū în mintea mea mai micū cu unū cotū. A oftatū adāncū, cândū mī-a făcutū mărturisirea acēta. Pārea, că suferē.

„Femeile suntū caprițioșe,“ am observatū eū, dar totū cu frumosulū. „Acum au trecutū două sute de ani, de cândū s'a adusū în Europa tăbaculū, și ele totuși nu se potū împăca cu planta acēta aromatică. O verișōră a mea,“ sciu, pe cine am înțelesū, „a fumatū de câteva ori și dīce, că s'a boluș-

acésta a șovinismului magiar, care voește a dejos biserica la rola umilitore de instrumentu alu magiarisării nemagiarilor din patrie, este veché, numai câtă realizarea ei nu atrăne dela voința dlui Csáky și nici chiar dela a parlamentului magiar. Acésta este o cestiune curată bisericescă, în care nu sunt îndreptățiți a se amesteca dnii deputați dietali.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Duminecă s'a ținut în Viena sub presiul ministru de externe Kálnoky o conferință comună a ministrilor austriaci și ungari. Din partea ministerului ungaru au participat la conferință dnii Wekerle, Lukács și Bethlen, érá din partea celui austriacu contele Taaffe, ministru de comerț Baquehem și Zaleski. În conferință, care a durat trei ore, obiectul consultărilor a fost statorirea inviațiunilor referitoare la negocierile, ce se voru reînchepe în curéndu cu Rusia și România pentru închierea tractatelor comerciale. Guvernul rusesc prin o notă sosită nu de mult în Viena oferesce Austro-Ungariei, la casă cându ar închia convențiunea comercială, avantajele națiunii celei mai favorisate. Cu România preste puțin timp se voru reînchepe în Viena negocierile verbale pentru închierea tactatului comercial, numai câtă nu se prevede, că duce-va la rezultat mai favorabil decât negocierile ținute și întrerupte acum de atâtea ori. Wekerle mai târziu a conferit cu ministru austriacu de finanțe Steinbach și cu ministru comun de finanțe Kállay. Cu aceștia siguru se va fi sfătuit dl Wekerle, cum să se scotă din încurcătura, în care au ajuns cu regularea valutei și punerea aurului în circulațiune înainte de a-lu avé.

Austria.

Luni s'a cetit pentru întâia órá în parlamentul imperialu proiectul despre

reforma legii electorale și s'au început debaterile asupra lui. În motivarea proiectului seú dice dl Taaffe, că necesitatea reformei electorale a fost simțită de tóte partidele, și chiar de aceea a voit să lea guvernul inițiativa în cestiunea acésta purcedéndu din principiul, că dreptul de alegere compete celor ce satisfac datorințelor cetățenesci prescise de aplicarea legii. Acestu principiu, care țintese la lărgirea dreptului electoralu, o consideră guvernul ca un postulat alu resonului de stat de órece numai lărgirea timpurie și îndestulitore a dreptului de alegere pôte abate acele pericole, cu cari elementele lipsite până acum de acestu drept amenință societatea civilă, și cu acésta întrégă ordinea de stat. Guvernul deși are contra sa trei cluburi mari, totuși crede, că își va ajunge scopul.

Primul orator a fost Pernerstorfer, care a vorbit cu căldură despre lărgirea dreptului electoralu închiându-și discursul prin cuvintele: „Massele încep a se numera pe sine, și vedu, că sunt în majoritate, și că societatea nici nu pôte sustă fără de conlucrarea lor. Cestiunea viitoriului bate la ușa camerei; să resolvă camera cestiunea acésta în spiritul dreptății și alu adevăratului progres. Plener, șeful clubului liberalu combate proiectul dicéndu, că elu jertfese lucrătorilor mandatele de deputați ale burgesimii și ale economilor și duce la federalismul democratic, care ar influența nefavorabilu și asupra politicei externe. Oratorul și partida sa nu se potú uni cu proiectul prezentat. Jaworski, șeful clubului polonu, declară în numele clubului seú, că rezervându-se a adera la lărgirea dreptului electoralu, proiectul de față nu-lu pôte primi din punctu de vedere alu intereselor de stat și naționale precum și alu principului de autonomie. Trei cluburi mari, cel liberalu, clubul polonu și conservativu sunt contra proiectului așa, precum l'a formulat dl Taaffe, dară mai modi-

ficându-se este probabil, că își voru da consensul la el și conservativii și Poloni rēmânéndu singuri liberalii germani în opoziție.

Numărul oratorilor, cari s'au insinuat a vorbi pro și contra, este mare, așa câtă dezbateră consumă timp de vre-o două săptămâni.

Proiectul de lege despre aprobarea stării de asediu proclamată în Praga și juru probabil va fi primit în comisiunea dietei, dară nu e probabil să intrunescă majoritatea de voturi în plenul camerei, ceea ce ar aduce cu sine sa dimisionarea cabinetului și disolvarea camerei.

România.

Duminecă principesa moștenitore de tron a României aflându-se în Sinaia a născut unu prinț, care a primit numele de Carol. Acestu evenimentu fericit a produs o nespasă bucurie în tótă țara. În manifestul, prin care se anunță țerei născerea unu viitoru regel alu României, M. S. Regele Carol dice: „Unu prinț născut pe pământul României, crescut în mijlocul națiunii, preste care într'o di este chemat să domnescă, va fi legătura cea mai puternică între dinastie și acésta scumpă țară.”

Diarul parisienu „Liberté” i-se scrie din Bucuresci, că ministru austro-ungaru din Bucuresci ar fi rugat pe regele Carol, să influențeze asupra ministrilor seii, ca să lea măsuri contra demonstrațiunilor dușmănoase Austro-Ungariei. Regele ar fi răspuns, că îi pare rău de cele ce se petrec în unele locuri din România, dară mărturisese, că nici unu guvern român nu ar pôte merge fățiș în contra opiniunii publice forțe escitate în urma număróselor întemnițări și măsurilor de rigóre escesivă luate în contra Românilor din Transilvania.

Francia.

Primirea escadrei ruseci, care a sosit în 13 a c. la Toulon, a fost imposantă. Preste 100,000 de ómeni din diversele părți ale țerei au alergat la Toulon spre a fi de față la festivitățile aranjate în onóra marinărilor ruși. Admiralul rusesc Avelane, conducătoriul escadrei, împreună cu 50 de ofițeri al escadrei au plecat între ovațiunile insufite ale mulțimii spre Paris, unde primirea éráși le-a fost așa de serbătorească, cum numai Francesii o știu face. În Paris s'au aranjat festivități splendide în onóra óspeților, cari pretutindenea au fost aclamați de mulțimea alor sute de mi cu: „Să trăescă Rusia!” „Trăescă Francia!” În 17 a c. br. Morenheim, ambasadorul rusesc din Paris, a prezentat pe ofițeri președintelui Carnot. Cu acésta ocaziune dl Carnot a dîșu, că prin venirea óspeților ruși legătura simpatiei dintre Rusia și Francia a devenit mai strînsă și din di în di devine totu mai intimă. Loialitatea amicitiei trebuie să umplă de încredere și să liniștescă pe toți aceia, cărora le zace la inimă binecuvîntarea păcii. — Carnot a dat unu prându festiv în onóra Rușilor și a conferit admiralului Avelane ordul de ofițer alu „legiunii de onóre”.

vită, de era să moră. Ađi mă dá afară din casă, dacă fumez. Nu le mai scii voea și nevoea, cu adevărat!”

După cum am băgat de samă, óșterul a luat drept obrăznicie observarea mea. Se vede însă, că și elu ținea la buna relație între civili și militari.

Dar fiindcă eu nu voiam să renunț la o plăcere atât de delicioasă chiar numai de dragul unu căpitanu, intrai în cupeul vecin de clasa a două, și eu, alu nouălea fumătoriu, începui a îngroșa norii de fum, cari valsau sprinteni.

Înveselitu m'am întorsu apoi éráși lângă căpitanul.

Elu își hrănia păsăruica. A descoperit și cealaltă cutie și stropia unu prea frumos buchet de rose.

Uriașul a mai scădut cu unu cotu. Acestea le ducea fără indoală nevetei sale.

În sfârșitu am ajuns la Carlsbad.

Căpitanul H. nu știu, ce s'a făcut, căci cel ce s'a dat jos din cupeu, nu putea să fie elu. O femeie înaltă și frumoasă cam de trezeci de ani îi zimbă din depărtare. Elu i-a sărutat mâna, i-a dat apoi brațul, și au pornit în tăcere. Acum puteau trânti expresii pachetele, cum le plăcea. În sala de așteptare au cuprins locu. Femeea vorbea ceva, dar cu grabă mare, și așa n'am înțeles decât vorbele căpitanului.

„!!!??”

„Dar dragă!”

„!!!??”

„Precum poruncesci, draguță.”

„!!!??”

„În cupeu am fost numai doi bărbați.”

„!!!!!!”

„Scumpa mea, vreă totu, ce vrei tu.

Voința ta îmi este poruncă.”

Acum îmi cunosceam omul. Era mai pe sus de ori ce îndoală, că dacă în cel mai apropiat războiu domna H. ar fi dușmanul și domnul H. apărătorul patriei, val și amar de monarhie.

L'am ascultat și nu i-am întrerupt povestea.

„Veđi, ce puteț iface voi femeile?” mi-a dîșu pe urmă cu ironie.

„Da, scim să îmblândim animalele!”

„Pe mine încă mă însiri între animale?”

mă întrebă repede.

„S'ar supăra ceialalți bărbați pentru excepție,” îi răspunsei.

„Atunci te rog, căcă a mă îmblândi. Îți promit de acum, că îți voi fi soțul cel mai neascultătoriu.”

„Așa? Îți poruncesc dară, să-ți aprinđi îndată țigara!”

Și elu împlini porunca.

Elena S.

Manifestațiunile din Paris nu se pot considera numai ca un simplu răspuns la serbările, cu cari au primită Rușii flota franceză la Kronstadt, ci ele arată, că aceste două puteri mari și dacă nu vor fi închiată până acum alianță formală, sunt pe cale de a o închia.

Inmormintarea mareșalului Mac-Mahon, care s'a distins mai ales la ocuparea Sevastopolului în 1859, s'a întimplat în 22 a. c. cu mare pompă. Ministrul Dupuy prin un discurs mai lung caracterisă pe defunctul ca cetățen, ca bărbat de stat și ca fost președinte al Republicei accentuând, că totdeauna a lucrat între marginile onestității și ale legalității. (Ceea ce e lucru rar în Franța de azi.) Mac-Mahon a fost un creștin bun în viață, a murit creștinesc și înainte de morțe a dispus, să fie înmormintat ca creștin, ceea ce s'a și întimplat.

Italia.

Ministrul-președinte Giolitti a ținut în săptămâna trecută un discurs despre situațiune, care este viț discutată nu numai de presa italiană, ci și de cea străină. Ce privește politica esternă, a dîs dl. Giolitti în discursul său dela Dronero, că aceea se bazează pe alianța cu Austro-Ungaria și Germania și are de scop asigurarea păcii. Italienii au rămas fideli acestei politici, și despre fidelitatea către politica de pace au dat nenumărate probe evidente și celelalte puteri aliate. Apoi s'a ocupat de starea materială a Italiei, pe care și dînsul o află de deplorabilă; unicul mijloc spre a restabili ecuilibrul în economia statului și a reduce deficitul îl află dl. ministru în aceea, că la timp binevenită să pretindă a se solvi în aur vămile de import. Promite, că va presenta o lege pentru urcarea gradată a contribuțiunii pentru cei ce au venite anuale de preste 5000 frs. Cheltueile pentru armată, cari la 1888—1889 erau de 554 de milioane, s'au redus pentru anii 1892—1893 la 343 de milioane frs.

Planul lui Giolitti de a pretinde solvirea în aur a vămilor de import a provocat o adevărată furtună în lumea comercială italiană, care prin acesta își vede periclitare interesele. Nu este eschisă posibilitatea, că Giolitti își va da dimisiunea cedând locul lui Zanardelli ori lui Rudini.

Escadra engleză a debarcat în portul italianu Torento, unde i-s'a făcut o primire serbătorască din partea Italienilor.

Correspondențe.

Blăși la 25 Octobrie 1893.

La 12 a. c. s'a ținut în Blăși conferința preoților și învățătorilor din tractul protopopesc al Blășului.

Însămătatea astorfelu de conferințe e de un merit netăgăduit, și nu vom insista de astă dată asupra ei.

Partea cea mai însemnată a conferinței din Blăși a fost raportul învățătorilor Toma Simu și Ioan O. Dămianu despre rezultatul examenelor dela școlile populare. Raportul s'a făcut cu pricepere și obiectiv. Fiesce care învățătorii și-a audiat în ra-

portul acesta judecata dreptă despre progresul făcut în decursul anului școlastic trecut. Afară de câteva obiecțiuni neînsemnate toți s'au decherat mulțamiți cu raportul.

Sperăm, că lucrul acesta va deștepta în inimele docenților tractul nostru un spirit de emulațiune nu deșertă, ci nobilă, și îi va împintea spre a desvolta activitatea, ce se poftesce acum dela învățătorii romănesci, și acesta cu atât mai virtuos, cu cât și salariile lor s'au ridicat în toate comunele la minimumul de 300 fl.

După raportul despre rezultatul examenelor au urmat teme practice predate publice, parte cetite împreună cu critica asupra lor.

La închierea conferinței Onoratul Artimon Blășianu parochul Obrejei a depus 10 fl., cari voru avé să se dea la finea anului școlastic 1893/4 învățătorului, care va face progres în stupărit.

Fapta acesta vorbesce de sine. Facă numai mulți asemenea. **Correspondentul.**

Adunarea Asociațiunii.

Onorată Redacțiune!

În următoarele imi leaș voe a vă raporta despre decursul adunării generale a Asociațiunii Transilvane ținute în Năsăud în zilele 21, 22 și 23 Octomvrie n. și a festivităților împreunate cu această adunare.

În 21 a. c. la orele 12 din zi au sosit în Bistrița cu trenul de cătră Clușu onorații membri ai comitetului central din Sibiu și adevă: Il. Sa dl. Dr. Ilarion Pușcariu, v.-preș. asociațiunii, Zaharie Boiu, secretarul general al aceleia, dl. Leontiu Simonescu, cassar și domnii Ioan Papiu, Parteni Cosma și Tilea, membri ai comitetului central. Totă atunci mai sosită dl. Nicolae Garoiu, adv. în Zernesei, domnul Basiliu Rațu, vicar în Făgăraș, domnul Danu, protopop în Făgăraș, doctorii în teol. Bunea și Hossu din Blăși și mai câțiva domni. La gara din Bistrița comitetul central a fost primit de cea mai alasă inteligență din Bistrița și Bărgău: domnii Dr. D. Ciuta, Dr. G. Triponu, adv., apoi dnii Linu, Login, pract. de adv., George Verticu, pretor, Gavrilă Verticu, jude reg., Vas. Ranta jude reg., George Curteanu directorul revistei „Minerva”, și Dr. Leon Scridon, ér din Bărgău domnii Elisă Danu, Pavel Beșu, Amos Popescu, Anchedin Candale, Sever Orbanu din Cepna și alții. Din Năsăud au venit spre întimpinare dnii profesori Pletosu și Ghețe. Dl. avocat Dr. Ciuta a binevențat comitetul în termeni călduroși, după care a urmat un întreit și puternic strigăt de „Să trăescă”. Apoi după ce din partea comitetului răspunde dl. vicepreședinte Dr. Ilarion Pușcariu, se urcară toți în trăsuri anume aduse parte din Năsăud, parte din Bistrița și merșeră toți în hotelul numit la „Zener”, unde era dispus prânzul, care dură până la 2 ore, când plecarăm către Năsăud. Își rdea inima vedendă vre-o 15 trăsuri una după alta eșind deodată din Bistrița și apucându pe drumul Năsăudului. Lumea privia doioasă și invidioasă după călători. Însăm, că timpul, deși posomorit, neguros și înorât, dar fu totuși plăcut, că barămu n'a ploat, precum n'a ploat nici în 22 și 23; ba în 23 la 12 ore și sorele își arăta nițel frumoasă față, aruncându rațe aurii pe delurile celea

romantice, ce ocolesc Năsăudul în partea lui sudică și nordică.

La orele 4 d. a. am ajuns la marginea despărțimintului Năsăud, adevă unde începe hotarul comunei Prislop. Acolo ne aștepta un banderiu de călăreți Năsăudenii în costumul lor cel frumos național. Aci era ajuns și comitetul aranjator în persoanele domnilor Dr. Ioan Popu, vicariu, Gerasim Domide, Ioan Macaveiu, Petru Verticu, Lazard Avramu, Anton Precupu, Vasile Dumbrava ș. a., pe cari nu i-am putut ține în minte după nume. Ținuta cavalerescă a acestor preoți „cu crucea în frunte” la toate mișcările noastre culturale impune respectă ori-și-cărui străin, ér nouă o stimă deosebită.

Tonul cel dulce, cu care ne-a întimpinat domnul vicar al Năsăudului Dr. Ioan Popu, sinceritatea și bunătatea, ce erau oglindate în acel ton și acea vorbire de bună ajuns, era cea mai bună dovadă, că cu doră ad dorit frații Năsăudenii să sosescă odată timpul, când să potă saluta „Asociațiunea” în mijlocul lor după 23 ani.

Domnul vicepreședinte Pușcariu răspunde în mod demn, și apoi prezentându-se reciproc cei sosiți cu cei din loc își ocupă locurile în trăsuri și plăcă mai departe spre Năsăud. La orele 4 ajunserăm în Năsăud, unde la partea ostică a opidului era o frumoasă portă triumfală cu inscripția „Bine ați venit”.

Aci era mai tot Năsăudul: inteligență, popor, elevii școlilor, înșirați pe ambele părți ale drumului. Musica pompierilor din Năsăud intonă imouri de bunăvenire, ér traserile bubuia. Primarul opidului dl. Iacob Prădanu primi comitetul și pe oșpeți cu o cuvintare pătunțătoare, la care de asemenea răspunde vicepreședintele comitetului.

De aci în hubuitul traserilor, în sunetele muzicii pompierilor și prin neînțelețele urări de „Să trăescă” din partea elevilor am intrat în Năsăud, unde am fost de loc în cuartirați toți repede, punctuos, milităresc. În toate se vedea regulă, plan și energie militărescă.

Sera am avut convenire socială de cunoștință în localitățile Casinei Române „Hotel Rahova”. Aci își era mai mare dragul a privi la frumoasa cunună de oșpeți din loc, apropiare și depărtare; erau cam la 100 de persoane, „bătrâni, bărbați, junii, tineri, din munți și din câmpii”. Au cinat și povestit laolaltă în mod confidențial prietenesc, romănesc. Musica lui Goji din Bistrița intonă cântecele cele mai potrivite cu societatea, pe care avea să o delecteze. După cină mai stănd la un pahar de vin am prins oratori a-și arăta prin vorbiri alese simțimintele inimii. Au toastat dl. Dr. Ioan Popu pentru presidiu, dl. Dr. Pușcariu pentru buna primire, apoi alții și alții, ca Dr. Bunea, Dr. Hossu și alții . . . unul mai frumos decât altul, cât — cum dice Românul — și flămend i-ai fi ascultat. Între toate musica lui Goji se perinda cu corul Bărgăuanilor, cor compus numai din patru inși, dar care cântă atât de frumos și plăcut, încât abia târziu ne-am putut depărta și despărți unul de altul.

La orele 5 dimineță în 22 a. c. ne-a deșteptat din somn musica pompierilor, care cutieră stradele cu marșul lui Mihai Eroul. Pe la orele 7 stradele erau pline de oșpeți sosiți din apropiare și depărtare.

Îți era mai mare dragulă a vedea atâta publică alesă adunată la un loc.

La orele 8 amă mersu la frumoasa biserică parochială din opidul Năsăud, unde se servi sfânta liturgie împreună cu pă-răstasă pentru fericitul de pie memorie președinte George Barițiu. Actul serviciului divin fu conduse rev. dn. Dr. Ioan Popu vicariu foraneu asistat de 6 din cei mai bavi preoți ai săi. La finea serviciului dl. vicariu Dr. Ioan Popu ținu o scurtă dar frumoasă cuvântare în memoria fericitului de pie memorie George Barițiu.

La orele 10 se începu ședința primă în aula pomposului gimnasiu român din Năsăud. Publică era ca la 600 de persoane, inteligință și popor. În galerie erau multe dōmne și domnișore.

Cuvântul de deschidere al președintelui e o istorie întregă, la care răspunde rev. dn. Dr. Ioan Popu vicariu foraneu în Năsăud.

Apoi se cetesce raportul general al comitetului despre activitatea lui în decursul anului expirat, și se alegu trei comisii: una pentru examinarea raportului general de 3 membri, alta pentru examinarea rațiunii pe 1892 și a proiectului de buget pe 1894, și o comisiune de 3 pentru încasarea de taxe dela membrii vechi și dela cei cari se vor înscrie de nou. Lângă aceste 3 comisii de 3 se mai exmite o comisiune de 9, care să studieze și combineze, prin ce persoane demne ar fi de a se umple locurile vacante în comitetul central.

După acestea ședința se suspende pe câteva minute, și după redeschidere își face raportul comisiunea de înscrieri, de unde se vede, că s'au încasat aproape la 600 fl.

La 2 ore ședința I. se închide, și publicul se duce la banchetul, ce s'a ținut în spațioasa sală de gimnastică a gimnasiului român din opidul Năsăud. La banchetă au participat cam 140 de persoane, și ceea ce rar se întâmplă la banchete, toți participanții au fost prea mulțamiți atât cu mâncările și beuturile, cât și cu muzica.

La orele 4^{1/2} ne-am depărtat dela banchetă. Era atât de frumos pe afară, cât și mai mare ne era dragulă a ne preumbla.

Sera muzica pompierilor și corul plugarilor din Năsăud, care a cântat și la liturgie, făcu serenadă vicepreședintelui, apoi muzica cutieră cântând stradele principale. După mai multe preumblări oșpeții parte mergu la quartire, parte intră în hotelul „Rahova”, unde mai petrecu împreună câteva ore în voe bună și apoi mergu la odihnă, ca dimineața în 22 Octomvrie la orele 9 să pōtă începe ședința a doua.

Așa a și fost. S'a deschis ședința, s'a verificat procesul verbal al ședinței I., s'a ascultat raportul comisiunilor exmisse și s'au ales prin aclamațiune:

Președinte al „Asociațiunii” *Bsmulă dn. Ioan M. Moldovanu*, vicariu capitular în Blăși, cassar dl. Leontin Simonescu, și secretar al II-lea dl. Ioan Popu Rețeganul.

Adunarea generală pentru anul viitor e ficsată la Sebeșul-săsesc.

Disertațiunii s'au prezentat 2, una a dlui medic Stoica despre apă și alta a dlui Bașota despre rezultatul învingerilor Românilor asupra Dacilor. Acesta a dlui Bașota și-a cetit o autorulă și se va publica în „Transilvania” împreună cu a dlui Stoica,

care însă nu s'a putut ceti fiind timpul înaintat.

În 23 sera acomodat programul festivităților s'a ținut balul. Ar fi un lucru prea greu, să descriu cu cât de puțină fidelitate cele vedute toate în cea plăcută seră. Vor fi fost la bal preste 240 persoane.

În pauză 13 tineri au prezentat între aplausele însuflețite ale publicului jocurile tradiționale „Călușerul”, „Bătuta” și „Romanul”.

Ță o descriere simplă a celor întâmplate.

Acum vă rog, să-mi dați voe, ca să-mi fac unele apretări personale. Trebuie să relevăm înainte de toate, că frații Năsăudeni au primit pe oșpeții Asociațiunii cu atâta demnitate și cu atâta dragoste românească, cum la alte adunări n'am mai esperiat. Și este a se ști, că totu ce s'a făcut, a fost numai o umbră a celor ce s'ar fi făcut, dacă adunarea se ținea în August. Așa a spus-o Rev. D. Vicariu Dr. Ioan Popu, căruia trebuie să i-se și credă asta, după ce sufletul tuturor serbărilor elu a fost și acum. În adevăr trebuie să mărturisesc, cumcă pe toți ne-a cuprinsă o adevărată mândrie vedându, cu ce conducători se pot fali de acum înainte frații nostri din Năsăud.

A doua constatare, cu care dătoresc, este, să relevăm și la acest loc, după cum au relevat și raportorii comisiunilor, că afacerile Asociațiunii au lipsă de un avânt nou. Spesele crescende din venitele ordinare acuză nu se mai pot acoperi. Numărul membrilor ordinari în anul 1892 față cu anul 1891 a scăzut cu 140. Acesta e un semn de decădintă, care trebuia să dispară de tot și îndată.

Am relevat acest fapt, ca să ne cunoștem bubele și să le aflăm lecu.

Primiți, Clarissime Dle Redactori, expresiunea stimei mele deosebite.

Năsăud în 23 Octomvrie n. 1893.

Raportorul.

Apel.

Unul dintre mijlocele cele mai eficace pentru înaintarea culturală este fără îndoială și lectura de cărți bune și folositoare. Precum o floare sădită în grădină, dacă nu este grijită și cultivată în continuu, se selbătecesce și în cele din urmă își perde ori ce calitate nobilă avută mai înainte, întocmai și omul: alba elu ori ce educațiune alasă și îngrijită, dacă nu continuă și după ce a ajuns în viața socială cultivarea sa mai departe, încetul cu încetul regresază, se rustifică, și perde ori ce simț nobil, și în modul acesta devine un membru nefolositor pentru societate, în mijlocul căreia trăiesc.

De acest adevăr conștient fiind clerul din tractul protopopescu gr. cat. al Reghinului, în adunarea sa sinodală din 8 Novembre 1892 cu unanimitate a decis înființarea unui „Fond” așa numit „al Culturii” cu menirea, ca din acela să se ajutore bisericile și școlile mai serace, orfan de preoți etc. Unul dintre scopurile mai de aproape, ce le urmăresce „Fondul Culturii” din tractul nostru, este și înființarea unei biblioteci tractuale, din carea toți cei setoși după știință să se pōtă adăpa și folosi în lipsele lor avende.

Spre scopul acesta membrii sinodului au și luat asupra și îndatorirea de a contribui fiesce care o anumită taxă anuală. Din această taxă însă prea puțin ne putem ajuta, și progresarea merge foarte încet, după ce acum la început întâmpinăm o mulțime de dificultăți.

Dreptu aceea pentru a ajunge cu o și mai curându la ținta dorințelor noastre, ne luăm voea a apela la marinositatea O. D. Editori și Librari și a-i ruga, să binevoască a ne dona din prețuitele Lor opuri și pentru biblioteca noastră tractuală câte un exemplar. Asemenea ne întorcem și către întregu P. T. Public român, care cunoște însemnătatea întreprinderii noastre, ca să binevoască a ne sprijini cu obolul său, fie în cărți sau în bani, aducându-i înainte mulțamita și recunoștința noastră cea mai sinceră.

La timpul său ne vom ține de dătorință a mulțami publice tuturor aceluora, cari la rugarea noastră au binevoit a ne presta succursul lor marinos.

Reghinulă săsesc la 14 Sept. st. n. 1893.

Petru Uliăcanu,
președinte.

Gregoriu Br. Nistoru,
secretariu.

Dare de samă.

Subscriși aducem la cunoștința On. publică, că la producțiunea teatrală aranjată de meserieșii români din Blăși în sara de 14 a c. a încurs suma de 113 fl. 50 cr. — Suprasolviri au încurs dela Domni: Alexandru Albini v.-protop. on. (Ciufud) 5 fl., Oct. Bonfinu 2 fl., Ioan Germanu 1 fl., Georgiu Bărbatu 2 fl. 20 cr., Davidu Rașeșu 40 cr., Dr. Augustinu Bunea 20 cr., Unu domnu 80 cr., Dr. Isidoru Marcu 50 cr., Georgiu Munteanu not. 60 cr., N. N. 50 cr., Iuliu Carșai 20 cr., Spect. Dnă Aurelia Solomonu 40 cr.

Subtrăgându-se spesele de 63 fl. 04 cr., din venitul de 113 fl. 50 cr. rezultă un venit curat de 50 fl. 46 cr., care s'a împărțit în două părți egale și anume 25 fl. 23 cr. s'a predat Reuniunii pompierilor din Blăși, ér 25 fl. 23 cr. a rămas pentru fondul înființării Reuniunii de meserieșisodali.

Totodată aducem mulțamita cea mai călduroasă On. publică pentru bunăvoința, cu care a întimpinat și această producțiune a meserieșilor, și ne rugăm, ca și pe viitor să ne onoreze cu sprijinul său.

Blăși, 22 Octobrie 1893.

În numele meserieșilor:

Aug. Coltoru.

Ștefanu Olteanu.

Noutăți.

Binecuvântare de clopot. Marți la 10 ore a. m. s'a binecuvântat un clopot nou pentru catedrala din Blăși, cumpărat dela fabrica de clopote a lui Novotny din Timișoara. Clopotul s'a așezat în locul unu clopot vechiu din 1777 creat în anul trecut. Diametrul noulu clopot este de 112 cm., era sunetul îi este foarte plăcut și în armonie cu a clopotulu celui mare dela catedrală.

Aducem aminte celor interesați, că mâne în 29 a c. după s. Liturgie Reuniunea femeilor gr. cat. române din Blăși își ține adunarea generală. Cu ocaziunea acesta va avé să se alégă comitetul nou.

La Seghedin. Dl. Nicolau Romanu deja și-a început pedepsa de un an, la care a fost condamnat în procesul „Replicei”, ér dnii Albini, Rusu-Șirianulu, Balteșu și Dordea suntu provocati a se prezenta la 6 Nov. la directorul închisorii de stat, la care au fost condamnați în ultimul proces al „Tribunei”.

Dr. Ioan Crișanu, protopresbiteru gr. or., profesor la seminarul archidieceșan din Sibiu, director la școla de fete a „Asociațiunii”, după unu morbu îndelungat a repositat în 21 a c. în etate de 40 de ani, lăsându în doliu o veduvă cu 4 minoreni.

Pentru procurarea de recușite, stéguri flamure, policandre, abitur, obiecte pi, icone și cărți bisericesci recomandăm institutul de artă a lui Suts și comp. din Buda-pesta, cari la dorință trimit gratis catalogul prețurilor.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XI.

Genuinitatea diplomei Leopoldine numite a doua.

În sinodul din Septembrie 1700 s'a hotărât între altele, precum s'a accentuat în capitulul precedent, ca Mitropolitul Atanasiu să meargă la Viena, pentru ca în persoană să reguleze afacerile bisericești unite, să-și mijlocească întărirea sa de Arhiepiscop unită, și să consolideze pentru toate timpurile opera cea mare a sântei Uniri.

Însoțit de vicariul său Melentie, de teologul Carol Neurauter, de curatorul bisericești românesc Ștefan Rațu, de secretariul său, care era calvin, și aclamat din partea protopopilor, preoților și poporului adunat în număr mare, Mitropolitul a plecat din Alba-Iulia și a sosit în Viena în 5 Februarie 1701. Aci s'a ținut o conferință preliminară, ¹⁾ la care au luat parte Cardinalul Kollonits, Mitropolitul Atanasiu, contele Samoilă Kálnoky vice-cancelerul Transilvaniei, Ioan Fiath secretariul cancelariei aulice transilvane, părintele Hevenesi teologul Cardinalului, Melentie vicariul Mitropolitului și Carol Neurauter teologul și consilierul aceluiași Mitropolit. În această conferință s'au pertractat toate afacerile bisericești unite. Mitropolitul a primit de la împăratul un lanț frumos și mare de aur împodobit cu o cruce bogată în diamante și cu imaginea împăratului, și vicariul lui și curatorul bisericești unite au primit de suvenir câte o medalie de aur cu imaginea împăratului. Pe baza celor pertractate în conferința amintită a emanat de la împăratul Leopold I diploma de dată 19 Martie 1701, care se numește a doua, fiind că același împărat mai dase o diplomă în 16 Februarie 1699, care însă nu se referă în mod special la biserica noastră, ca cea din 1701.

Diploma din 19 Martie 1701 stă din 15 articuli, cari pe scurt au următorii cuprinsuri:

Art. 1. Bisericele și persoanele bisericești unite cu biserica Romei se investesc cu toate privilegiile, scutirile și prerogativele, cari le au persoanele și bisericele de ritul latin în sensul canoanelor bisericești catolice și a privilegiilor obținute de la regii Ungariei și principii Transilvaniei.

Art. 2. Preoții sunt scutiți de contribuție personală, nu au să plătească nici vamă de poduri, nici vamă de piață, și n'au să dea decime după moșiile bisericești.

Art. 3. Chiar și mireni nenobili (țărani, plebei), dacă trec la unire, să fie încorporați statului catolic, să fie socotiți între staturile țerei, să fie considerați capabili de beneficiile patriei, puși sub scutul legilor, tractați ca fii ai patriei, și nu numai ca tolerați, și preoții să fie scutiți de iobăgie, și nimeni să nu-i mai silască la robote, să pretindă onoare de la dînsii, să-i bage în temnițe și să-i jefuască. Din cari toate se poto pricepe, cât de tristă a fost starea poporului și clerului înainte de unire.

Art. 4. Catechismul eretic impus de calvin și altele pline de erori calvinesci să se casseze și în locul lor să se facă altele în conformitate cu doctrina bisericești unite.

Art. 5. „Din necunoșterea drepturilor canonice au pătuns în biserică foarte multe erori și scandale cumplite. Din această cauză se aplică lângă episcop un teolog canonic din cei mai de frunte, care în calitate de așa dîș „Causarum auditor generalis“ să îngrijescă, să nu se mai întimplă abuzuri și violări de legi bisericești.“ Cu aceste cuvinte resumază Barițiu cuprinsul acestui articol. ²⁾ Despre necesitatea teologului totu dînsul dice: „Atanasiu avuse trebuință neapărată de consiliariu teolog

... spre a sta episcopului într'ajutoriu, ca să extermine succesive unu legionu de abuzuri și neregularități, de cari biserica suferia înfricoșată, până cându cu ajutoriul școlilor va succeda a prepara o generațiune nouă de preoți adăpați de ajuns în toate ramurile teologiei, cum și deprinși în toate ramurile administrațiunii ecclesiastice.“ ¹⁾ Totu prin articolul acesta se supune episcopului unitu Mitropolitului din Strigoni, însă nu ca la Mitropolit, ceea ce nici nu se putea face fără de învoirea Romei, ci ca la *patronul său specialu* (ab antelato Archiepiscopo Strigoniensi, tanquam *singulari patrono* eorumdem cum toto clero principali habebit dependentiam). De unde se vede, că subordonarea bisericești noastre la Mitropolitul din Strigoni, nu a fost o subordonare ierarhică și canonică, ci mai mult o subordonare diplomatică, care impunea acelu Mitropolitu datorința de a ocroti biserica noastră.

Art. 6 tradus fidelu cuprinde următoarele: „Pentru delăturarea bănușelor (suspicio) să nu cuteze (episcopul) a ține nici o corespondință cu principele Valachiei, ori cu vre-unu patriarhu, ori cu acatolici, însă întreprindu lipsa, în afacerile sale particulare, dar nu într'ale națiunii sau ale religiunii, să poto scrie, după ce scrisoarea o va fi prezentată mai întâi teologului.“ De unde se vede, că atât scriitorii calvinesci, ca d. e. Cserei, cât și unii de ai nostri esagerază, cându afirmă, că episcopul nu putea scrie nici măcar o simplă epistolă fără de concesiunea teologului, căci din cuprinsul articolului e clar, că cu credincioșii săi și cu catolicii putea corăspunde neîmpedat în ori ce afaceri, fie publice, fie private, și cu principii străini în afaceri politice și naționale nu sciu care episcop ar cuteza chiar și astăf să țină corespondință. Dreptul teologului se estindea așadar numai cu privire la corespondința episcopului cu principele Valachiei, patriarhii schismatice și domni calvinesci în afaceri private, și acesta de temă, ca episcopul să nu fie amăgit de heterodoxi, și nu cu scopul, ca să fie încălecatu de ieseuiți.

Art. 7. Se înfrină abuzurile, ce se făceau cu chirotonirea unu număr estraordinar de preoți, se împedă maltratarea preoților din partea episcopului și a nămurilor lui, se previn despărțirile de căsătorie fără motive canonice și escumnicările neîntemlate, și se impune teologului obligămintul de a revede cărțile de cuprinsu religiosu.

Art. 8. Pentru cultivarea Românilor să se înființeze școle în Alba-Iulia, Hațeg și Făgăraș, și unde este de lipsă, să se ridice biserici.

Art. 9. Episcopul să nu tracteze arbitrariu cu protopopii și preoții. Fără de scirea și învoirea sinodului să nu-i pedesească și mute și cu atât mai puțin să-i acuze la forurile civile, cându e vorba de cause spirituale, ci în cause de acestea grave să cōră întreprindă Archiepiscopul din Strigoni.

Art. 10 recomandă împărțirea mai desă cu s. cuminecătura. Să nu se pretindă taxe pentru botez și cuminecătura, ci preoții să se mulțămescă în casurile acestea cu câtu dau credincioșii de bună voe. C-lealalte taxe stolare să le reguleze sinodul. Administratorii (economii) averilor bisericești să dea rațiuni sinodului.

Art. 11. Se esplică natura dogmatică a sântei Uniri, și privilegiile se asigură numai celorl într'adeveru uniți.

Art. 12. Pentru completarea scaunului episcopescu trebuie să se prezenteze împăratului trei candidați, din cari împăratul alege și denumește pe unul.

Art. 13 recomandă episcopului și teologului, să lumineze pe credincioși, să-i învețe și să-i dede la virtute și fapte bune, premergându-le cu exemplu.

Art. 14 provocă autoritățile civile și militare, să ocrotescă pe Români uniți în drepturile lor.

Art. 15 dispune publicarea diplomei în tota țara.

Diploma acesta poto subscrierea împăratului Leopold și contrasignarea contelui Sam. Kálnoky și Ioan Fiath, cari, precum amintit mai sus, au luat amfndof parte la conferința, ce a premersu diplomei.

Unu aprețescă această diplomă foarte nefavorabilă, considerându-o de o simplă amăgire a Românilor și de o aservire a bisericești lor. Noi însă nu-i atribuim nici decum intențiune rea și scopuri perverse, ci din contră suntem de părere, că curtea împărească a voit hotărât să ușureze prin această diplomă sōrtea Românilor asupra preste totă închipuirea din partea protestanților, cari pe timpul cându s'a făcutu snta unire și a emanat această diplomă, erau aprupe singuri la putere. Insu și G. Barițiu dice: „Pe lângă câțiva articuli *forte favorabili* pentru Români, sunt și vre-o doi aspri, anume 5 și 6, ne caută însă a recunoșce, că *pentru aceea epocă Curtea imperială s'a vedut necesitate a-i intercala*. Mai toți cealalti articuli din aceea a două diplomă erau de natură, ca să rănescă până în suflet pe protestanți, să provoce mânia, rezința și răsunarea lor. . . . Popii românesci să fie coplesți dintr'odată cu atâtea drepturi și scutiri; chiar și infama espresione de popor numai tolerat să se casseze și poporul întregu, nobili sau nenobili, dacă va adopta credința, de care se ține împăratul și totă casa domnitore, să fie considerat ca indigenu, ca adevărați fii ai patriei cu toate drepturile convenite acestora. Catechismul calvinescu să fie delăturat. Și toți acești articuli aristocrația să-i publice ca ori ce lege și să se supună lor?“ ¹⁾

E dreptu, că națiunea română ca atare prin această diplomă nu a dobândit drepturi politice, căci acestea drepturi după sistemul politic al Transilvaniei atrnau dela două condițiuni, și anume: să se țină cineva de una dintre cele trei națiuni a Nobililor, Secuilor, Sasilor și să profeseze una dintre cele patru religii recepte: catolică, reformată, luterană, unitară. Sistemul acesta nici împăratul Leopold nu-l putea schimba fără a provoca revoluțiune în țară, ori în casul celu mai bun fără a călca în picioare diploma din 4 Decembrie 1691, care garanta constituțiunea de atunci a țerei și se considera ca lege fundamentală și nealterabilă.

Dar în cadrulu acestei constituțiuni nedrepte pentru Români nu se poto dice, că ei nu ar fi câștigat prin diploma din 19 Martie 1701 multă ușurare față cu starea nesuferită de mai înainte.

Ușorarea acesta și pericolul, ce-l ascundea cea ușurare pentru stăpânitorii săi mai bine dicendū asupra Românilor, se vede apriat din opozițiunea, ce a făcutu dela începutu guvernul Transilvaniei la privilegiile concese Românilor uniți. ²⁾ La totă întimplarea clerul românesc unitu a fost ridicat din starea ticăloasă și nesuferită de mai înainte și a devenit unu factoru importantu în tota viața noastră culturală, socială și politică, și astfel prin cea diplomă s'a pregătit în mare parte emanciparea noastră pe terenul politic și s'a datu unu avîntu puternicu dezvoltării noastre naționale. Nobili români, cari din cauza religiunii erau eschiși din viața publică de stat, au început a fi admiși la oficiile publice, și unii dintre ei ridicându-se la treptă mai înaltă nu și-au uitat de nemul lor, ci au lucrat pentru interesele lui. În popor, care pentru prima oră a auditu mângăitorul cuvîntu, că și Români sunt fii ai patriei, s'a treșit conștiința drepturilor sale, și episcopul Klein s'a făcutu cel mai energicu, elocuentu și neobositu interprete alu acestor

¹⁾ Vedți actele conferinței la Nilles v. I. pag. 274—287.

²⁾ Părți alese din ist. Transilv. I. pag. 216.

¹⁾ Ibid. pag. 199—200.

¹⁾ Ibid. pag. 218.

²⁾ Hurmuzaki, Fragmente v. II. pag. 49.

conștiințe naționale, și putemă dice fără temă de a esagera, că marele arhieru cu diploma această în mână a pusă baza programului național românesc de astăzi. Libertatea religioasă câștigată prin diploma Leopoldină și ocasiunea deschisă Românilor de a se pute cultiva, încă sunt binefaceri, cari nu trebuie perdute din vedere.

După ce amă imprăștiată unele dintre prejudețiile răspândite între Români cu privire la tendința diplomei a două Leopoldine, să vedem, cum o tractează dlă Densușană. La pagina 29 din cercetarea sa critică (!) dînsul susține: „Falsificarea manifestului de unire din 1698 nu este singurul act falsificat de Iesuiți în istoria unirii Românilor cu biserica Romei. Vomă aminti aci pe scurt încă câteva exemple de falsificare comise în același timp din partea misionarilor Iesuiți.” Și apoi provocându-se la auctoritatea lui Samoila Klein (în *Historia Daco-Romanorum* c. XV), la a lui Șincai (Chron. an. 1701) și la a lui Ioană M. Moldovanu (în *Acte sinodale* I. pag. 182—185) afirmă, că diploma Leopoldină din 19 Martie 1701 numită a două este o *diplomă falsificată de Iesuiți*, prin cari cuvinte dlă Densușană, care nu scie alege termenii cei mai potriviți pentru exprimarea conceptelor sale, nu voesce să dică, că diploma aceea ar fi emanată într'adeveru dela împăratul, dar ar fi falsificat'o Iesuiții, ci vre să dică, că diploma aceea nici nu a emanată dela Leopoldu I, ci este o făuritură a Iesuiților. Său cu alte cuvinte dlă Densușană nu voesce să dică, că diploma genuină ar fi fost coruptă prin răsură, mutilare ori interpolare din partea Iesuiților, ceea ce într'adeveru s'ar puté numi *falsificare*; ci voesce să dică, că diploma nu este genuină, ci *spuriă sau apocrifă*.

Minunată istoriografă este dlă Densușană! Citéză pe auctorii mai vechi, cari susțin, că a două diploma Leopoldină din 19 Martiu 1701 este apocrifă, dar nu citéză și pe auctorii mai recentii, cari pe baza documentelor demne de credință, descoperite în anii din urmă, afirmă, cu totă hotărîrea, că diploma din cestiune este genuină. Ca exemplu aducem aci pe Nilles, care în opul publicat în 1885 și intitulat „*Symbolae ad illustrandam historiam ecclesiae orientalis*” vol. I. pag. 301 astfel se exprimă: „Etă această este diploma nouă împăratăscă, numită de comunu *Leopoldină a două*, pe care Atanasiu anume o ceruse și pe care Kollonits cu sfințenie o promise. Abia va fi apărut vre-odată dela vre-unu principe o constituțiune, ale cărei motive, și prin urmare genuinitatea și autenția ei, să fie așa de vădite și limpezi și ală cărei text să fi fost formulat în mai deplină armonie cu actele anteriore.”

Dlă Densușană a avut în mână opul lui Nilles, precum se vede din mai multe citațiuni, ce le face din acestu op, dar dînsul nu s'a folosit de acestu op, ca să limpedăscă cestiunile, ce le tractéză, ci l'a ignorat, unde l-a venit la socotela, numai ea să amăgăscă pe cetitori, și să-l facă să credă cătă mai multe crime despre Iesuiți.

Se pôte și aceea, că dlă Densușană nu a pusă mare pondă pe auctoritatea lui Nilles, fiindu și acesta Iesuit, dar atunci putea să se razime pe auctoritatea lui George Barițu, care deși în „*Memorialul conferinței din Sibiu dela anul 1881*” susținuse, că diploma a două Leopoldină este apocrifă, *) totuși mai târziu după ce a apărut documentele, cari dovedesc genuinitatea ei, și-a shimbată părerea rătăcită, cum face fiesce care omă înțeleptu și iubitoru de adevăr, și în *Istoria Transilvaniei* publicată de dînsul în 1889 declară în mod hotărît: „Mai departe aceea diplomă numită II, foarte memorabilă, a cărei autenția a fost trasă până aci la cele mai grele indoeli, ba i-se negase chiaru existența ei, pentru că se perduse (ori se furase?) din archivele guvernului transilvanu, nu se aflase nici originalul nici în cancelaria dela Viena; astăzi însă nu se mai pôte indoi nimeni despre

autenția ei, pentru că s'a aflatu improcollat în așa numitul *Libro regio conservatū* în arhivul curții și ală statului (Hof- und Staatsarchiv), precum și în două esemplarie genuine.” *)

Domnul Densușană a avut în mână și istoria lui George Barițu, pentru că se provocă într'unu loc și la ea, și cu toate acestea tace tăcerea pescelui despre cele citate acum, și astfel amăgăscă pe cetitori săi, că diploma a două Leopoldină este un falsificat al Iesuiților. Este acesta iubire de adevăr? Este această sinceritate, care trebuie să împodobăscă pe un scriitor? Este această procedură demnă de un bărbat de știință, care aspiră la premiile Academiei române pentru scrierile sale?

La întrebările acestea lăsam să răspundă cetitoriul, care și din celea atinse până aci a putut vedé, că astăzi nimenea nu mai pôte susține hotărîtă, că diploma a două Leopoldină ar fi apocrifă.

(Va urma).

Dionisiu și Sibilele.

Scene din timpurile Cesarilor de Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

XXVI.

În mezul de noapte ală aceleiași zile pe calea, ce duce din Roma spre splendida peșteră din Tivoli, se aușia durăitura spornică a unei trăsuri. Calea la această oră era mută ca mormintul, ér trăsura înainta mereu apropiându-se de înfloritul țermu al rului Anio.

Natura era parcă cuprinsă de o putere magică. Luna scâldea în rașe arginții de lumină zimbitoră cetă nenumărată de stele, și de pe gingașele lor fețe plôe de lumină se vërșă pe pământ, ca să-l aperse de înțunecă și să-l umple de farmec.

Acea trăsura ducea o domă. Înbrăcăminte ea avea menirea vădită de a tănui poziția domnei: o haînă neagră simplă, fără de nici o podobă, și preste ea riciniul, vëlul lungu de doliu era aruncat a lene pe cap și pe trup, ér fața i-o acoperia un vël foarte desu. Cu băgare de samă încordată număra ea petrele aședate la fiesce care milu.

Trăsura a făcutu o întorsătură. Se încrucășău mai multe căi. Încă câțiva pași, și domă a poruncit vizitiului, să oprăscă, și s'a dat jos. „Ține!” îi duse întindându-i o pungă. „Și acum numai înapoi la Roma.”

Ea s'a aședat sub umbra unei tufe și privia în urma tovarășului său, cum se depărta de repede. Și după ce l'a perdut di ochi, se uită în juru de sine. Vîntul noptii legăna arborii, cari în lumina curată a lunei desemnău pe drumul țerei felurite icône fantastice. Domă privi pe o clipă la acestu joc. „Ori pôte nouă omenilor nu ne merge chiaru așa?” își gândi. „Vîntul lovesce în frunze și le aruncă cine scie unde. Și sôrtea lovesce în omeni și face cu ei ce vre. Ori scie vre unul din noi, ce voesce, său ce să facă? Nu-mi priviam eu ereditatea pe câtă de bună, pe atât de sigură? Și ce ușor l-a fostu acelu bătrănu nebun, să mă înșele! Dar să dăm ajutoru sortii — ori somnoroșul Piso să-mi dică în față, că Pollio, unul dintre cei mai grași pesci ai săi, nu s'a îngrășat numai pentru sine, ci dór pentru mine ori pentru elu, care nu scie vîna vulpea nici pe cărarea de dinaintea nasului? Nu-l vorbă, gluma ne-a costat frumôș ban — în sfârșit surprinderea și descoperirea, că lada nu era decât o ladă

umplută cu petri, pe Joe, asta a fostu prea multu. N'a plânsu Piso de mânie ca o muere?”

Pe cându nocturna. călătore vorbea întru sine în chipul acesta, de odată descoperi o cărare laterală, ce ducea în hotarul sêmănat. Bărbătesce pași ea înainte, mai aruncându din cându în cându câte o privire înapoi, ca și cum s'ar teme, că pôte să fie urmărită. „Nu e nimica,” își duse érași ea, ca și cându ar vré să se îmbărbăteze. „Suntă singură, de totă singură. Unde să ședă ore grozava femeie? Parcă abia găsescă curajul, să-l ajungă sub ochi. Dar n'am încărău. Singur ea pôte să-mi ajute.”

A ajunsu la o cotitură, de unde o cărare ducea spre inima sêmănaturilor, ér alta spre drumul de țară. „Aici trebuie să fie,” duse domă și se opri. Încordându-și privirea spre stînga găsi nisce urme, preste cari eși în drum. De aci putu să observe, că nu era mare depărtarea până la unu rondu ori pôte pătrat încunjurat de arbori înalți. „Acolo e de sigur!” duse cu hotărîre. Își desfăcu pentru unu moment vëlul, ca să pôtă sorbi liberu aerul prospetu și recorituriu al noptii, și mai aruncă o privire și înapoi. „O voit găsi treză sau dormindă? Aceste ființe de comunu dormiteză! Grozava leică! Unde și-a făcutu culcușul! Aici își scutură din vreme în vreme alba sa comă și asurdesce lumea prin răgnete. Ea pôte privesce în stele, ca să însemne cu o dungă neagră viața vre-unui nou născut, și îi blăstămă ori binecuvîntă ora venirii lui pe lume. Ce n'ași da eu, să potă ceti ca ea pe unu moment numai viitoriul! Ce se va întâmpla preste șeci ani cu noi?” Într'aceea observă, că nu mai e multu până la curtea încunjurată de arbori, și își luți pașii. „Ha, ha, ce o să fie? O să fie bine. Eu trebuie să-mi croșc viitoriul după placul meu, și sibila are să-mi dea ajutoriu. Acesta o să fie!”

Cu acestea și alte gânduri a ajunsu la locuința profetesei. O colibă miseră, de părea că numai să se dirime, atât era de bătrână. Paele coperișului erau negre de anii mulți, ce au trecut preste ele. Era însă unu locu foarte feritu și asigurat. La nordu și vestu o adăpostiau două coline de pământ, înalte de vre-o șeci metri. După ele urma unu gardu viu desu și înalt, ér după acesta o cunută de arbori, ce, au avut destulă vreme, să creșcă și să se desvôle.

Domă neagră contempla cu curiositate romantica împrejurime. Luna străbătea printre ramurile arborilor în grădină, și străina putu să vadă, că e sêmănată cu totă felul de legumi și plante necunoscute, de cari n'a mai vădutu nici odată. Din depărtare de câțiva pași a vădutu ușa din spre mędădi. S'a plecat la pământ, să ridice o petră, cu care să arunce în ușe. Într'acesta era să leșine de frică, cându fără veste descoperi în ușe figura înaltă și neagră a stăpânei.

Sibile îi atrăna pe spate unu përu lungu alb ca zăpada, printre care vîntul făcea sărituri răsăfate. Era într'adeveru fioroșă, așa cum sta acolo. „Ce fericire, venerabilă femeie, că te găsescă aici,” duse străina reculegându-se și schimbându-și vocea. „Am venit, să-ți ceru ajutoriu têu puternic într'o mare suferință a mea.”

„Te așteptam chiaru,” îi răspunse profetesa. „Sciam, că cineva are să-mi ceru ajutoriu.”

*) Veđi: Memorialu, Sibiu 1883 pag. 90.

*) Părți alese din istoria Trans. v. I p. 203.

„Cum, tu sciai —?“ duse străina plină de mirare. „Spune-mi, ce sciai tu, nobilă sibilă?“ întrebă ea după o pauză scurtă, și în mirarea sa își uită, să-și schimbe glasul.

„Sibila,“ răspuse acosta, „nu-și spune simțirile sale proprii nimănui, ea ghtcesce pe ale altora. Vremea oraculului a trecut, și orele sibilei sunt numărate. Ea sunt a deca din némul meu și cea mai de pe urmă. În această groză a trăit sora mea cântăreța Deiphobe, pe care au îngropat-o vești aceste mâni, mâinile mele. Și apoi mai de demult odihnesce aci cenușa sorei mele Herophile, uită colo lângă Euxin, er pe cea mai renumită dintre noi, pe Erythrea cea măreță, am îngropat-o totu eu, dar pe când eram copilă. Pentru ce trezesc echoul numelui lor? Pentru că menirea mea a fostă, ca ultimul lor suspin să intre în sângele și în osiele mele. Dar acum bucură-te, lume, că domnul păcii se va ivi în curând. Eu flu voi vesti lumii prin răsufierea cea mai de pe urmă din némul meu, din acel ném, ce păreche nu va mai avé. Pentru mine va trece în curând viața, ca și paserile de noapte, cându se ivesc pe ceri rațele sórelui, așa voi căde și eu în nimica și mă voi face nimica. Îndată ce va răsări în răsăritul celu binecuvintat flóra cea ne mai vădută de ochi omenesci, va apune viața mea topindu-se ca céra. Dar femeie, spune-mi dorința ta?“ îi duse în urmă.

Străina a urmat vorbele sibilei cu o deschilinită atențiune. La agrăirea neașteptată a sibilei s'a cutremurată. Fiori reci îi treceau prin tot trupul. Dar în grabă s'a recules și și-a tocmit glasul, pe cum i-a fostă întâiu, și începu cu multă amar: „Ertă, cinstită sibilă, o mamă multă întristată îți cere ajutorul. Nu sunt decât o simplă femeie, — fiul meu, unicul meu copil zace în rane grele; noi suntem prea săraci, ca să putem chema un medic, să

ne dea sfatul său; o singură îngrijitoare este lângă el și acesta îi oferă lecurile, ce le face ea singură din burueni vindecătoare. Ea nu mă pricepu cătuși de puțin și-mi e inima plină de temă, ca nu cumva să alégă de cele ce îi vor strica numai. Dacă tu, înaltă sibilă, ai pute să-mi dai un ajutoriu, câtu de multu nu ți-ai multămi. Ai face bine, să-mi dai unele plante periculoase, ca să le cunosc și eu și astfel să-mi pot feri fiul de rău. Mi-s'a spus, că în grădina ta ai avé atâtu plante otrăvitoare câtu și vindecătoare.“

„Așa e,“ răspuse sibila din Cumae. „Din cele ce ai pomenit întâiu, n'am decât două. Acosta aci conține o otravă, ce nu are păreche. Ea lucră încet, dar sigur. Efectul ei e îndoit. Mântuesce viața, dacă omul o ia în mică cantitate. Îți stă la dispoziție.“

(Va urmă.)

Bibliografie.

A apărut de sub tipariu **Otocolul celu miou** edit. III. Blăși 1892 și se află de vânzare la tipografia seminarială nelegat cu prețul de 80 cr. v. a., legat cu câlcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Editoru și redactoru răspundătoru:

Dr. Victoru Szmigelski.

(46) 1—1

Sătmaru!!!

Depositu de cărți române.

Sunt norocosu a aduce la cunoștința bunăvoitoare a Onoratului Publicu român din Sătmaru, Maramureșu, Ugocea și Selagiu, cumcă la provocarea mai multora am câștigat și țin în depositu edițiunile firmelor următoare:

Andrei Todoranu (Gherla), Tipografia diece-

sană (Gherla), Tipografia seminarială (Blăși), Nicolae I. Ciurcu (Brașov) și W. Krafft (Sibiu).

Edițiunile acestor firme se pot procura dela mine cu prețurile regulate. — Totodată fac cunoscut, cumcă am depositul celu mai bogat de totu soful de recuise de învățămint și piese musicale; ba ori ce product literar, edat ori și unde și în ori ce limbă, se pote câștiga în timpul celu mai scurt.

Stând la dispozițiunea On. Publicu român și așteptându comande și părtinire bunăvoitoare sunt în

Sătmaru cu deosebită stimă
Ioan Reizer, librariu.

Acum a apărut: „*Scolarul în Biserică*“ edițiunea a II-a. Prețulu 20 fileri.

Vesminte gata

pentru bărbați și băeți, croitura cea mai modernă, materie bună și prețuri foarte scădute, din fabricele cele mai renumite din Viena, le recomandă subscrisul M. O. publicu. În deosebi atrage atențiunea M. O. Domni preoți la aceea, că: rocuri (căputuri) de érnă, blănite cu postavă și vată, ce costă până acuma, și costă și adl la alții 30—35 fl., le vinde cu 16—20 fl.

Blăși, 28 Septembrie 1892.

(42) 5—5

Demetriu Turcu,
comerciantu.

Nr. 421—1893.

(45) 3—3

Edictu.

După ce Basiliu Medrea gr. cat. din Alba-Iulia, de unu an și jumătate și-a părăsit pe legiuca sa mușere Elena n. Georgescu asemenea din Alba-Iulia, și nu se scie ubicațiunea aceluia, se citéză prin acesta ca în terminu de unu an și o zi să se prezente înaintea forului matrimonial suscritu, căci la din contră procesul divorțialu urdit în contra lui de cătră mulerea sa se va pertracta și decide și în absența dñsului.

Dela forulu matrimonial gr. cat. de I-a instanță alu eparchiei Alba-Iulie.

Alba-Iulia, 10 Oct. 1893.

Sim. Micu,
protop. gr. cat.

JOSIFU GAVORA (3) 20—26

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelent și gustu bun la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV. strada Vașului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare câtă se pote mai frumoasă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericelor, și anume:

Felone preoțesci și stichare diaconesci

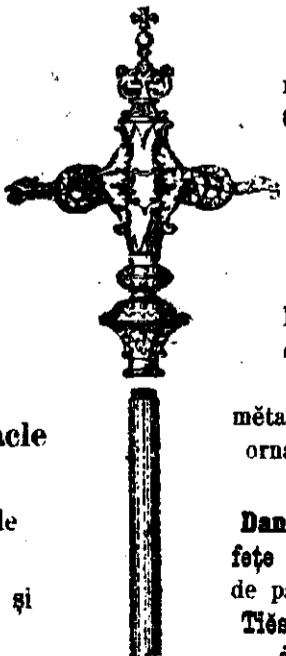
Flamure pentru biserică și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolari, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire,

luminarie de parete

și de altariu, și candelé.

Primesc și eștuiesc ieftin repararea vestimentelor bisericesci, intrargintarea intraurirea de țire, racle, candelé și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodării de aur, de argint și de mătăsu, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de parete și de scólă. Tiesături bisericesci, damasturi etc.

Acurățatea mea o pot dovedi cu sute de epistole recunoscătoare.

Garantă de preț și prelucrare de opere trimise în corer francate.

Cu deosebită stimă cuteză a încunoscința pre Veneratul Cleru greco-catolicu,

că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelor, în ce priveste lucrul de măsari și de sculptori, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu prolepte colorate servescă cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și tôte mă îndreptățescă la sperarea, că Veneratul Cleru mă va împărtăși ocașional-minte de prețuită-î încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna intr'acolo, că și de aci înainte se merită renumele celu bun, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându departările, prin acosta capacitatea de concurență mi-sa măritu.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carol Müller,

auritor și fabric. de recuis. biseric.

(6) 37—52